

UCHWAŁA NR IX/71/07
RADY GMINY AUGUSTÓW
w dniu 29 grudnia 2007 roku

w sprawie Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Augustów.

Na podstawie art. 18. ust.2 pkt.6 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym /Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz.1591, z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 588, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1417, Nr 214, poz. 1806, z 2003 r. Nr 80, poz. 717, Nr 162, poz. 1568; z 2004 r. Nr 102, poz. 1055, Nr 116, poz. 1203, z 2005 r. Nr 172, poz. 1441; z 2006 r. Nr 17, poz. 128, Nr 181, poz. 1337; z 2007 r. Nr 48, poz. 327, Nr 138, poz. 974) / uchwała się , co następuje:

§1. Uchwała się Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Augustów do 2013 roku stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia

Przewodniczący Rady Gminy
Zbigniew Polakowski

Plan rozwoju lokalnego Gminy Augustów

do 2013 roku

SPIS TREŚCI

I. OBSZAR I CZAS REALIZACJI PLANU ROZWOJU LOKALNEGO

II. AKTUALNA SYTUACJA SPOŁECZNO-GOSPODARCZA GMINY AUGUSTÓW

1. Charakterystyka gminy
2. Położenie komunikacyjne
3. Potencjał demograficzny i rynek pracy
4. Stan środowiska naturalnego
5. Infrastruktura społeczna
  - a. Ochrona zdrowia
    - a) stan, rozmieszczenie i wyposażenie placówek służby zdrowia
    - b) zatrudniona kadra i personel pomocniczy
    - c) organizacja służby zdrowia na terenie gminy
  - b. Pomoc społeczna
  - c. Edukacja i wychowanie – dane na rok szkolny 2007/2007
  - d. Kultura i wypoczynek
  - e. Turystyka
6. Infrastruktura techniczna
  - a. Drogownictwo
  - b. Wodociągowanie
  - c. Kanalizacja i gospodarka odpadami
  - d. Telekomunikacja
  - e. Infrastruktura komunalna
7. Rolnictwo
8. Pozarolnicza działalność gospodarcza

III. ZADANIA POLEGAJĄCE NA POPRAWIE SYTUACJI GMINY AUGUSTÓW

1. Analiza uwarunkowań zewnętrznego rozwoju gminy
2. Analiza uwarunkowań wewnętrznego rozwoju gminy
3. Cele nadrzędne
4. Główne cele strategiczne
5. Cele i zadania pośrednie

IV. REALIZACJA ZADAŃ I PROJEKTÓW

V. POWIĄZANIE PROJEKTÓW Z INNYMI DZIAŁANIAM REALIZOWANYMI NA TERENIE GMINY

VI. OCZEKIWANE WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘĆ PLANU ROZWOJU LOKALNEGO

VII. PLAN FINANSOWY NA LATA 2007-20013

VIII. SYSTEM WDRAŻANIA

IX. SPOSOBY MONITOROWANIA, OCENY I KOMUNIKACJI SPOŁECZNEJ

1. System monitorowania oraz oceny planu rozwoju lokalnego
  - a. Wskaźniki produktu
  - b. Wskaźniki rezultatu
  - c. Wskaźniki oddziaływania
2. Współpraca pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym i organizacjami
Pozarządowymi, public relations planu rozwoju lokalnego

Załącznik nr 1: Program rozwoju edukacji w Gminie Augustów
na lata 2008-2013

I. OBSZAR I CZAS REALIZACJI PLANU ROZWOJU LOKALNEGO

Ideą wymogu przygotowania planu rozwoju lokalnego jest przede wszystkim włączenie w proces wyznaczania celów rozwoju społeczno-gospodarczego lokalnych społeczności jak najszerszego spektrum odbiorców późniejszych działań. Dokument ten powinien przyczynić się do realizacji najistotniejszych celów gminy.

Sukcesy gminy w coraz większym stopniu zależą od sprawnego, skutecznego i efektywnego zarządzania rozumianego jako wiedza i umiejętności podejmowania optymalnych decyzji dotyczących sterowania zasobami /ludzkimi, rzeczowymi i finansowymi/ oraz procesami rozwoju w celu ich optymalnego wykorzystania dla osiągnięcia zamierzonych rezultatów w istniejących warunkach ramowych stwarzanych przez otoczenie.

Niniejszy Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Augustów ustala się na lata 2008 -2013.

II AKTUALNA SYTUACJA SPOŁECZNO-GOSPODARCZA GMINY AUGUSTÓW

1. Charakterystyka gminy

Gmina Augustów położona jest w północno-wschodniej części Polski na południowym skraju województwa suwalskiego. Gmina otacza miasto Augustów i liczy 35 wsi . Zajmuje powierzchnię 26.652 ha. Ludność wiejska liczy 7065 osób.

Gmina leży na Równinie Augustowskiej. Dużą część stanowią lasy / 32 % / - bogate w runo leśne, ptactwo, zwierzyinę i zioła. Ziemia Augustowska jest również terenem o znakomitych warunkach naturalnych, sprzyjających rozwojowi rolnictwa ekologicznego i turystyki. Atutem rolnictwa jest dobry stan środowiska naturalnego oraz pielęgnowana w wielu gospodarstwach tradycyjna kultura rolna . Na terenie brak jest przemysłu , prowadzona jest tylko mała działalność gospodarcza jak gastronomia, przemiał zbóż, rękodzieło ludowe, mieszalnia pasz, wydobywanie kruszywa, produkcja łódek i jachtów .

2. Położenie komunikacyjne

Przez Gminę Augustów przebiegają następujące ciągi komunikacyjne

- droga 19 łącząca Białystok z Augustowem
- droga 61 łącząca Augustów z Warszawą / przez Łomżę /
- droga 16 łącząca Augustów z Ełkiem
- droga 664 łącząca Augustów z Raczkami

3. Potencjał demograficzny i rynek pracy

Według danych statystycznych stan ludności na 31.12.2006r. wynosił 7065 osób .

Struktura ludności w rozbiciu na poszczególne miejscowości przedstawia się następująco :

Miejscowość	Razem	Wiek >18	Doro - śli	0-6	7-15	16-19	20-65	powyżej 65	K	M
Białobrzegi	338	74	264	12	43	37	189	57	164	174
Biernatki	161	34	127	10	21	12	97	21	74	87
Bór	111	28	83	10	15	5	65	16	44	67
Chomontowo	65	16	49	5	11	3	34	12	26	39
Czarnucha	63	11	52	3	3	8	33	16	32	31
Czerkiesy	16	4	12	0	2	4	7	3	5	11
Gabowe Grądy	110	27	83	11	11	11	53	24	55	55

Gliniski	105	20	85	5	13	10	61	16	48	57
Góry	29	7	22	0	6	1	15	7	16	13
Grabowo	74	19	55	4	13	12	36	14	33	41
Grabowo Kol.	128	32	96	5	22	7	69	25	54	74
Jabłońskie	253	67	186	25	36	13	137	42	126	127
Janówka	452	95	357	37	43	30	269	73	235	217
Jeziorki	306	86	220	29	45	23	161	48	165	141
Kolnica	375	95	280	29	53	34	197	72	186	189
Kolnica BSD	130	33	97	5	20	12	63	20	70	60
Komaszówka	54	14	40	4	8	3	33	6	22	32
Mazurki	144	39	105	16	15	12	80	21	78	66
Mikołajówek	88	23	65	7	15	3	48	15	46	42
Netta Pierwsza	334	74	260	24	39	22	188	61	158	176
Netta Folwark	193	54	139	14	35	13	104	27	92	101
Netta Druga	268	82	186	31	29	16	147	31	132	136
Obuchowizna	27	4	23	0	4	1	15	7	13	14
Osowy Grąd	203	63	140	21	35	11	106	30	90	113
Ponizie	215	44	171	20	22	7	121	45	104	111
Posielanie	70	18	52	7	8	6	39	10	30	40
Promiski	88	28	60	7	14	13	43	11	44	44
Pruska Mała	142	38	104	12	21	11	78	20	66	76
Pruska Wielka	303	88	215	38	38	20	152	55	148	155
Rutki Nowe	370	87	283	31	33	39	207	59	175	195
Rutki Stare	237	55	182	23	27	8	147	32	113	124
Rzepiski	95	27	68	11	15	3	47	19	45	50
Świderek	40	17	23	10	6	2	17	5	19	21
Topiłówka	391	107	284	33	62	22	198	76	189	202
Turówka	130	35	95	10	19	13	63	25	67	63
Twardy Róg	22	4	18	1	1	4	14	2	15	7
Uścianki	85	24	61	10	13	4	45	13	41	44
Żarnowo Pierwsze	295	86	209	26	49	21	144	48	149	146
Żarnowo Drugie	315	94	221	37	49	17	164	48	157	158
Żarnowo Trzecie	240	51	189	19	28	7	147	39	123	117
R A Z E M	7065	1804	5261	602	957	485	3850	1171	3449	3616

Pracujących wyłącznie poza rolnictwem było 508 osób, bezrobotnych zarejestrowanych 401 osób.

Działalność gospodarczą prowadzą zarówno rolnicy jak i osoby utrzymujące się wyłącznie z prowadzonej przez siebie działalności .

4. Stan środowiska naturalnego .

Na terenie gminy przeważają lasy sosnowo –świerkowe . Pozostałą część zajmują olsy i lasy mieszane. Lasy są ostoją zwierzyny: dzika, łosia, jelenia, sarny i ptactwa. W niektórych rejonach występuje dobrze zachowany starodrzew, są również stanowiska występowania roślin chronionych lub rzadko występujących w stanie naturalnym. Atrakcją gminy jest Kanał Augustowski ze śluzami w Necie Folwark i Białobrzegach, a także jezioro Kolno, które wraz z przyległymi terenami stanowi unikalny rezerwat występowania łąbiedzia niemego .

Ogólna powierzchnia lasów - 8.907,5 ha

w tym :

- w zarządzie LP -7681,6 ha
- w posiadaniu osób fizycznych - 1.207 ha
- inne - 18,9 ha

Grunty pod wodami ogółem wynoszą 391 ha i są to grunty Skarbu Państwa .

Lesistość gminy wynosi 32,60%.

5. Infrastruktura społeczna

a. Ochrona zdrowia

Na terenie Gminy działają trzy Ośrodki Zdrowia w Osowym Grądzie, Janówce i Żarnowie. Zatrudnionych jest tam trzech lekarzy. Baza lokalowa dobra. Wszystkie placówki wymagają znacznego doposażenia w nowoczesny sprzęt i aparaturę medyczną. O zaspakajaniu potrzeb gminy w zakresie ochrony zdrowia decyduje głównie :

- a) stan , rozmieszczenie i wyposażenie placówek służby zdrowia ,
- b) zatrudniona kadra i personel pomocniczy ,
- c) organizacja służby zdrowia na terenie gminy .

b. Pomoc społeczna .

Świadczenia pomocy społecznej prowadzone są przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej .
Świadczenia z tego tytułu finansowane są przez budżet Wojewody oraz budżet gminy .

Wyszczególnienie	2006 rok	
	Liczba świadczeń	Kwota w zł
Zasiłki stałe	132	39 945
Zasiłki celowe na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową	571	750 972
Zasiłki rodzinne wraz z dodatkami	24356	1 491 626
Świadczenia opiekuńcze	1365	228 966
Posiłek	253	35 685
w tym dla: dzieci	253	35 685

Zasiłki celowe	92	53 228
Zasiłki okresowe(dotacja celowa z Budżetu Państwa)	358	83 000
Usługi opiekuńcze	18	6 047
Odpłatność gminy za pobyt w DPS	13	13 582

c. Edukacja i wychowanie – dane na rok szkolny 2007/2008

W naszej gminie funkcjonują 4 Kluby Przedszkolaka na wsi finansowane ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Do klubów uczęszcza 52 dzieci w tym 8 - 3latków, 18 - 4latków, 26 – 5latków. Dla dzieci 6-letnich zorganizowanych jest 7 oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych. Uczęszcza do nich 84 dzieci.

Nazwa szkoły	Liczba zatrudnionych nauczycieli	Liczba zatrudnionej obsługi	Liczba uczących się dzieci
ZSz w Białobrzegach	17 pełnozatrudnionych 6 niepełnozatrudnionych (37 godz.)	3,5	217 w tym 125 uczniów gimnazjum, 92 uczniów szkoły podstawowej
Gimnazjum w Janówce	9 pełnozatrudnionych 6 niepełnozatrudnionych (52 godz.)	2,5	162
SP w Jabłońskich	8 pełnozatrudnionych 5 niepełnozatrudnionych (35 godz.)	1	67
SP w Janówce	8 pełnozatrudnionych 5 niepełnozatrudnionych (37,5 godz.)	2	126
SP w Kolnicy	7 pełnozatrudnionych 6 niepełnozatrudnionych (49 godz.)	1,5	62
SP w Netcie	8 pełnozatrudnionych 4 niepełnozatrudnionych (35 godz.)	1,5	72
SP w Rutkach	9 pełnozatrudnionych 2 niepełnozatrudnionych (12,5 godz.)	2	59

SP w Żarnowie	8 pełnozatrudnionych 4 niepełnozatrudnionych (35 godz.)	1,5	92
Razem	74 pełnozatrudnionych 38 niepełnozatrudnionych	15,5	857

Wykształcenie nauczycieli:

- wyższe magisterskie z przygotowaniem pedagogicznym - 95
- wyższe zawodowe - 2
- Licencjat - 8
- średnie / Liceum Pedagogiczne i Ogólnokształcące / - 2

Baza lokalowa jest dość dobra, 8 szkół posiada ogrzewanie olejowe.

Utrzymanie szkół w 2007 r. to 69% subwencja oświatowa, 31% środki Gminy.

d. Kultura i wypoczynek

Na terenie Gminy Augustów funkcjonują dwie samorządowe instytucje kultury:

- Gminny Ośrodek Kultury w Augustowie z/s w Żarnowie,
- Biblioteka Publiczna Gminy Augustów w Żarnowie

oraz osiem placówek kultury

- Świetlica Wiejska w Borze,
- Świetlica Wiejska w Necie Folwark,
- Gminne Centrum Informacji w Żarnowie.
- Filia Publiczno-Szkolna w Białobrzegach
- Filia Publiczno-Szkolna w Janówce
- Filia Publiczno-Szkolna w Rutkach
- Filia Biblioteczna w Borze
- Filia Biblioteczna w Necie Folwark

Ośrodek kultury i biblioteka w życiu mieszkańców Gminy Augustów są widoczne. Starają się zaspakajać potrzeby jednostki i grup w zakresie edukacji, informacji i rozwoju osobistego, włączając w to rekreację i czas wolny. Realizują te zadania przede wszystkim poprzez:

- ✓ organizowanie zespołowego uczestnictwa w kulturze,
- ✓ różnorodnych form edukacji ,
- ✓ form indywidualnej aktywności kulturalnej,
- ✓ imprez kulturalnych o różnorodnym zakresie programowym,
- ✓ działalności informacyjno – edukacyjnej i poradniczej,
- ✓ gromadzenie, opracowywanie i przechowywanie publicznie dostępnych dokumentów, niezależnie od postaci, w jakiej występują,
- ✓ organizowanie czytelnictwa i udostępnianie materiałów bibliotecznych,
- ✓ udostępnianie stanowisk komputerowych z dostępem do Internetu.

Bór i Gabowe Grądy zamieszkuje mniejszość religijna – Staroobrzędowcy. Przy Świetlicy Wiejskiej w Borze działa zespół mniejszości religijnej „Riabina”. Zespół występując na różnorodnych festiwalach folklorystycznych promuje nie tylko kulturę, zwyczaje i obrzędy staroobrzędowców, ale również Gminę Augustów. W 2007 roku zespół wystąpił w

Moskwie na I Międzynarodowym Festiwalu Rosyjskiej Piosenki Rosjan za Granicą, gdzie został laureatem.

Sytuacja lokalowa instytucji i placówek kultury ogólnie jest dobra. Budynek Centrum Kultury Gminy Augustów, w którym mieści się GOK, GBP i Gminne Centrum Informacji w 2006 roku został wyremontowany dzięki realizacji projektu „Poprawa standardów Centrum Kultury w Żarnowie” w ramach Działania 2.3 Odnowa wsi oraz zachowanie i ochrona dziedzictwa kulturowego SPO „Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich 2004-2006”. Użytkownicy mogą teraz w ciepłym, ładnym otoczeniu, korzystać z dużej sali widowiskowej, sali komputerowej, wypożyczalni i czyteln. Budynek przystosowany jest dla użytkowników niepełnosprawnych.

Świetlica i biblioteka w Borze mieszczą się w budynku gminnym, filie publiczno-szkolne w budynkach szkolnych. Jedynie świetlica i biblioteka w Netcie Folwark mieści się w lokalu wynajmowanym.

W roku bieżącym GBP zrealizowała projekt „Budowa komputerowego systemu informacyjnego w bibliotekach publicznych Gminy Augustów” w ramach Programu Operacyjnego MKiDN „Rozwój infrastruktury kultury i szkolnictwa artystycznego”. Zakupiono 11 zestawów komputerowych, 6 drukarek, programy biblioteczne MAK, biurka i krzesła. Czytelnicy obecnie mają bezpłatny dostęp do Internetu. W godzinach otwarcia bibliotek mogą korzystać ze stanowiska internetowego w celu pozyskania informacji na potrzeby edukacji, rolnictwa, poszukiwania pracy.

Realizując ten projekt na terenie gminy budujemy społeczeństwo informacyjne, a jednocześnie wpływamy pozytywnie na zwiększenie atrakcyjności naszego regionu dla mieszkańców, turystów i inwestorów.

e. Turystyka

Rozwojowi gospodarczemu towarzyszyć będzie większe zainteresowanie rekreacją i turystyką. Najcenniejszym zabytkiem usytuowanym częściowo na terenie Gminy Augustów jest **Kanał Augustowski** – zabytek klasy zerowej, oczekuje na wpisanie na listę UNESCO. Jest kanałem żeglownym, podziałowym, który łączy dopływ Narwi i Biebrzę z Niemnem. Posiada 18 śluz murowanych i 23 upusty, z czego 14 śluz znajdujących się w granicach Polski i aż dziewięć posiadających oryginalną konstrukcję XIX - wieczną.

Na terenie naszej gminy znajdują się dwie śluzy: „Borki” w Netcie Folwark i Białobrzegach. Kanał Augustowski stał się częścią wyjątkowo malowniczego i łatwego szlaku wodnego Czarnej Hańczy.

Na uwagę zasługują również drewniana kapliczka z XIX -wiecznym krzyżem w Żarnowie, molenna staroobrzędowców w Gabowych Gradach. Z zabytków przyrody: lipy w Netcie Folwark „Aleja lip”, ponad 200 letnia sosna w Białobrzegach – pomnik przyrody. We wsi Promiski rośnie okazały dąb o obwodzie 6,45m.

Przez teren gminy przechodzą 2 znaczone szlaki piesze: żółty - z Augustowa przez Białobrzegi, Nettę do Bargłowa, a dalej do Ełku; zielony: - Augustów - Białobrzegi - Gabowe Grądy - Komaszówka - Huta do Jastrzębnej .

Działalność gospodarczą w zakresie turystyki prowadzi Stary Młyn w Białobrzegach.

Funkcja turystyczno-rekreacyjna gminy rozwija się głównie w formie turystyki pieszej, wodnej, motorowej oraz wypoczynku pobytowego w kwaterach prywatnych, na campingach i biwakach. Wielkość bazy noclegowej na obszarze gminy wynosi ok. 950 miejsc, w tym ok. 150 w kwaterach prywatnych.

6. Infrastruktura techniczna

a. Drogownictwo .

Na terenie Gminy znajduje się :

- dróg krajowych - 26 km
- dróg wojewódzkich - 7,5 km
- dróg powiatowych - 75,2 km
- dróg gminnych - 114 km
- dróg wewnętrznych - ok. 250 km

Stan dróg gminnych

Lp.	Nr drogi	Przebieg drogi	Długość /m/	Rodzaj nawierzchni
1.	102621B	przez wieś Jabłońskie (poprzeczna)	1353	żwirowo - żużłowa
2.	102622B	przez wieś Jabłońskie (pod lasem)	2632	żwirowo - żużłowa
3.	102623B	Topiłówka – Janówka – Pruska Wielka - Grabowo	5650	bitumiczna , żwirowo - żużłowa
4.	102624B	od Posielania do Mazurk	2960	żwirowo - żużłowa
5.	102625B	Janówka – Mikołajówek	3150	żwirowo - żużłowa
6.	102626B	Wójtowskie Wł. – Biernatki - Grabowo	7120	bitumiczna , żwirowo - żużłowa
7.	102627B	Rutki Stare – Biernatki	2570	żwirowo - żużłowa
8.	102628B	Rutki Stare - Turówka	3206	żwirowo - żużłowa
9.	102629B	Rutki Stare - Ginie	1800	żwirowo - żużłowa
10.	102630B	Chomontowo – Grabowo – Kolonie	3075	żwirowo - żużłowa
11.	102631B	Ginie – Grabowo	1500	bitumiczna , żwirowo - żużłowa
12.	102632B	Jeziorki – Kamionka Stara	2010	bitumiczna , żwirowo - żużłowa
13.	102633B	Żarnowo Trzecie – kol. Jeziork	4050	bitumiczna , żwirowo - żużłowa
14.	102634B	Żarnowo Trzecie - Turówka	2750	bitumiczna
15.	102635B	Turówka – Żarnowo Trzecie – Żarnowo Pierwsze (Borowa)	7600	żwirowo - żużłowa

16.	102636B	Żarnowo Drugie – Białobrzegi (dr. Prosta)	4950	bitumiczna , żwirowo - żużłowa
17.	102637B	Żarnowo – dr. Rezowa	3300	żwirowo - żużłowa
18.	102638B	Żarnowo Drugie – Netta Druga	3093	żwirowo - żużłowa
19.	102639B	Żarnowo Drugie - Uścianki	3250	bitumiczna , żwirowo - żużłowa
20.	102640B	Bargłów – Netta Pierwsza - Białobrzegi	7722	żwirowo - żużłowa
21.	102641B	Netta Pierwsza – Netta Folwark	1750	żwirowo - żużłowa
22.	102642B	Netta Folwark – Kanał Augustowski	1715	żwirowo - żużłowa
23.	102643B	Netta Folwark - Brzozówka	1066	żwirowo - żużłowa
24.	102644B	przez wieś Gliniski	1500	żwirowo - żużłowa
25.	102645B	Obuchowizna – Świderek	2450	żwirowa
26.	102646B	Przez wieś Osowy Grąd	2350	bitumiczna , żwirowo - żużłowa
27.	102647B	Gabowe Grądy – Bór – Twardy Róg	4150	żwirowo - żużłowa
28.	102648B	Wieś Gabowe Grądy	1750	Żwirowo- żużłowa
29.	102649B	przez wieś Promiski	2030	żwirowo – żużłowa
30.	102650B	Przez wieś Komaszówka	1500	żwirowo - żużłowa
31.	102651B	Kolnica – dr. Podzielona	1700	bitumiczna
32.	102652B	Kolnica dr.Podborowa	1500	bitumiczna
33.	102653B	Czarnucha – Góry - Kolnica	2550	żwirowo - żużłowa
34.	102654B	Ponizie – BSD Kolnica	1700	żwir
35.	102655B	Topiłówka – Bagno Kamienicze	1000	bitumiczna
36.	102656B	przez wieś Mazurki	2500	bitumiczna , żwirowo - żużłowa
37.	102657B	przez wieś Mazurki	1525	żwirowo - żużłowa
38.	102658B	Mikołajówek – Pruska Mała	1500	żwirowo - żużłowa
39.	102659B	przez wieś Chomontowo	2126	żwirowo - żużłowa
40.	102660B	Rutki Stare – Rutki Nowe	2960	żwirowo - żużłowa

41.	102661B	Rutki Nowe – Kamionka Nowa	897	żwirowo - żużlowa
-----	---------	----------------------------	-----	----------------------

b. Wodociągowanie

Według stanu na 30 listopada 2007 roku w gminie było 225,322 km sieci wodociągowej, 83,2 km przyłączy i 1230 przyłączy domowych. Wszystkie zwodociągowane wsie zaopatrywane są w wodę z ujęć głębinowych. Ogólnie woda jest dobrej jakości.

Lata	Wartość inwestycji	Wkład rolników	Wydatki z budżetu Gminy	Koszt 1 przyłącza
2006	297.259	73.600	223.659	9.289
2007	115.084	16.225	98.859	7.193

Stan zwodociągowania poszczególnych wsi przedstawia się następująco :

Lp	Miejscowość	Długość sieci	Długość Przyłączy	Ilość gosp/ nieruchomości	Ilość przyłączy	Rok realizacji	Nazwa hydroforni
1	Białobrzegi	4700	1830	76	56	1992	Augustów
2	Biernatki	5930	2710	35	26	71/91	Grabowo
3	Bór	1408	639	34	19	1999	Netta
4	Chomontowo	2510	290	14	7	1993	Pruska Mała
5	Czarnucha	7234	255	26	10	1996	Augustów
6	Gabowe Grądy	4100	594	28	18	1999	Netta
7	Gliniski	3732	1070	32	20	1998	Netta
8	Grabowo Kolonie	3847	1498	35	24	1994	Rutki
9	Grabowo Wieś	5306	1650	16	14	1971	Grabowo
10	Jabłońskie	6000	1600	66	46	1993	Pruska
11	Janówka	4509	1388	96	91	1974	Janówka
12	Jeziorki	7850	1957	76	48	1993	Rutki
13	Kolnica	7341	3444	79	49	1996 2006	Augustów
14	Komaszówka	4889	718	32	17	2006	Augustów
15	Mazurki	9040	760	31	24	1991	Pruska
16	Mikołajówek	1690	1500	21	20	1982	Pruska
17	Netta Folwark	8160	1429	45	32	1967	Netta
18	Netta Pierwsza	7247	3675	76	71	1967	Netta
19	Netta Druga	5846	2284	53	40	1967	Netta
20	Osowy Grąd	10171	2209	42	27	1967	Augustów
21	Ponizie	3707	1538	50	24	1996	Augustów

22	Posielanie	2207	583	14	14	1982	Pruska
23	Promiski	2973	1359	22	12	1999	Netta
24	Pruska Mała	3789	1781	30	28	1982	Pruska
25	Pruska Wielka	7678	4943	59	53	1982	Pruska
26	Rutki Nowe	13255	2726	80	67	1973 2005	Rutki
27	Rutki Stare	9482	1358	58	46	1973 2005	Rutki
28	Rzepiski	1605	420	19	12	2006	Augustów
29	Świderek	1600	174	16	5	1998	Netta
30	Topiłówka	10028	5142	82	80	1982	Pruska
31	Turówka	9316	1372	31	27	1994 2005	Pruska-Rutki
32	Uścianki	3005	265	18	16	1967	Netta
33	Żarnowo Pierwsze	11270	4690	55	55	1994 2007	Pruska-Netta
34	Żarnowo Drugie	8700	2317	55	52	1994	Pruska
35	Żarnowo Trzecie	9338	4741	44	42	1994	Pruska

c. Kanalizacja i gospodarka odpadami .

Na terenie Gminy w roku 1997 wybudowano pierwsze 24 przydomowe oczyszczalnie ścieków w Mazurkach .

W 1998 r. zakończono budowę sieci kanalizacyjnej we wsi Białobrzegi. Obecnie długość sieci wynosi 5,96 km, podłączonych do niej jest 63 odbiorców.

Gospodarka odpadami : wg stanu na 30.11.2007 r. zawarto 1027 umów na odbiór nieczystości z gospodarstw domowych i 84 umowy z jednostkami prowadzącymi działalność gospodarczą. Sukcesywnie wprowadzana jest selektywna zbiórka odpadów.

d. Telekomunikacja

W roku 1997 zakończono telefonizację całej gminy. W roku 1998 kontynuowano telefonizację wsi: Jabłońskie, Topiłówka, Janówka . Obecny stan telefonizowania gminy jest następujący:

Wyszczególnienie	2006
Liczba abonentów	969
Liczba telefonów na 100 gospodarstw	86,98
Liczba na 100 mieszkańców	13,72

e. Infrastruktura komunalna

Stan mienia komunalnego na dzień 15.11.2007r. przedstawia się następująco:

Lp.	Położenie	rodzaj mienia	nr działki	pow. /mkw/	wartość mienia /zł	sposób zagospodarowania	dochody na 2007r /zł/	wydatki na 2007r /zł/
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Białobrzegi	działka zabudowana	73/2	945	3.287	wieczyste użytkowanie ASM A-stów	702	
2	Kolnica	działka zabudowana	458	1100	3.327	wieczyste użytkowanie Michniewicz	561	
3	Kolnica	działka zabudowana	298/1	800	2.420	wieczyste użytkowanie Michniewicz	136	
4	Netta II	działka zabudowana	206	400	1.392	wieczyste użytkowanie GS A-stów	228	
5	Żarnowo I	działki zabudowane	637,640,641	39.100	75.516	wiecz.użyt.Zarząd Dróg A-stów	17.595	
						Razem wiecz. użytkowanie	19.222	
6	Kolnica BSD	dz.zabud.z lokalem lokal użytkowy	3/13,3/33	2761 udział 3250/272 43	112,1 23.100	najem	2.072	
7	Żarnowo II	dz.zabud. /bacutil/ budynek i urządzenia	17	9.300	9.300 18.519	najem	5.573	
8	Janówka	dz.zab.-ośrodek zdrowia budynek i wyposażenie	100/4	1.059	2.118 68.708	najem	145	
9	Białobrzegi	działki rolne	5,148	24.400	231	dzierżawa	110	
10	Jabłońskie	działki rolne	5,218	7.600	425	dzierżawa	55	
11	Janówka	działki rolne	196,100/3	42.041	3.500	dzierżawa	1.245	
12	Netta I	działka rolna	14/1	46.500	6.614	dzierżawa	2.600	
13	Netta Fol.	działki rolne	86/4,345/1	38.700	3.235	dzierżawa	2.210	
14	Pruska	działka rolna	73/2	2.200	198	dzierżawa	35	

	Mała							
15	Gliniski	działka rolna	247	8.500	41	dzierżawa		55
16	Żarnowo II	działka rolna	162/4	30.200	4.232	dzierżawa z karty nauczyciela		
17	Białobrzegi	dz.zabu./pompownia/ budynek i urządzenia	73/3	577	3.349 1.335.167	użytkowanie wodociągi A-stów		
18	Białobrzegi	sieć kan.+pompownie			1.038.496	Użytkowanie wodociągi Augustów		
19	Janówka	dz.zab.ujęcia wody budynek i urządzenia	200/4,199/6	1.680	2.882 82.612	użytkuje OPTIMA Olecko		
20	Grabowo Kolonie	dz.zab. ujęcie wody budynek i urządzenia	262/2	1.300	1.950 269.727	użytkuje OPTIMA Olecko		
21	Netta II	dz.zab.ujęcie wody budynek i urządzenia	6/3	1363	2.044 1.644.514	użytkuje OPTIMA Olecko		19.500
22	Pruska Mała	dz.zab.-ujecie wody budynek i urządzenia	27/1	6.300	630 1.330.159,31	użytkuje OPTIMA Olecko		
23	Rutki Nowe	dz.zab.-ujęcie wody budynek i urządzenia	427,67/2	1.800	2.700 850.303,50	użytkuje OPTIMA Olecko		
						Razem najem i dzierżawa		44.801
24	Biernatki	Działki	148/6	29.600	1.200	Użyczenie bez opłat – klub Olimp		

		Budynki i urzędnia						
25	Jabłońskie	dz.zab.-remiza OSP budynek i samochód	65/2	464	2.111 20.597	potrzeby własne - OSP		
26	Jeziorki	Działki Budynki i urzędnia	429,338	33.500	3.414 80.440	potrzeby własne - OSP		
27	Kolnica	dz.zab.remiza OSP budynek i samochód	459	800	1.200 98.950	potrzeby własne- OSP		
28	Pruska Wielka	dz.zab.-remiza OSP budynek i samochód	152/4	1.100	1.650 62.821	potrzeby własne - OSP		
29	Rutki Nowe	dz.zab.-remiza OSP budynek i samochód	158	400	600 21.115	potrzeby własne - OSP		
30	Topiłówka	motopompa			3.950	Potrzeby własne OSP		
31	Netta II	działka samochód OSP	106/1	10.300	20.600 8.599	potrzeby własne - OSP		
32	Białobrzegi	dz. /park/	163/3	1.081	73	potrzeby własne		
33	Białobrzegi	dz.droga dojazdowa	73/5	400	27	potrzeby własne		
34	Grabowo W	Dz. rol. boisko	33	4.800	324	potrzeby własne - boisko		
35	Janówka	dz.zab.-ośrodek zdrowia	100/4	1.059	2.118	potrzeby własne		
36	Janówka	dz.-poserzenie	200/5	289	496	potrzeby własne		

		drogi						
37	Kolnica	studnia głębinowa			1.674	potrzeby własne		
38	Pruska Wielka	dz.+ studnia	104/2	900	5.255	potrzeby własne		
39	Pruska Wielka	Dz. boisko	132/1	2.245	760	Potrzeby własne - boisko		
40	Topiłówka	Dz.rolna - boisko	133/4	6.400	508	Potrzeby własne - boisko		
41	Augustów	dz.pod usługi bud.gospodarcze	1970/12	1.785	7.140 5.594	potrzeby własne		
42	Augustów	lokal UG +wyposażenie Jelcz LO90M			233.321 213.175	potrzeby własne		
43	Biernatki	dz.rolna	254	1.400	95	nie zagospodarowana		
44	Grabowo Kol.	dz.rolna	8	600	41	nie zagospodarowana		
45	Grabowo Kol	dz.rolna	86	400	27	nie zagospodarowana		
46	Grabowo Kol.	dz.rolna	88	2.200	149	nie zagospodarowana		
47	Komaszówka	uż.kopalne i droga	2/5,2/4	16.900	1.141	nie zagospodarowana		
48	Mazurki	las	3j	5.300	99	nie zagospodarowana		
49	Netta I	uż.kopalne	131	9.800	662	nie zagospodarowana		
50	Netta II	dz.rolna	12	600	20	nie zagospodarowana		
51	Promiski	teren zieleni	89	1.000	66	nie zagospodarowana		
52	Pruska Wielka	teren zieleni	167	2.800	189	nie zagospodarowana		
53	Rutki Nowe	uz.kopalne	355	1.600	108	nie zagospodarowana		
54	Rutki	uż.kopalne	205	600	41	nie zagospodarowana		

	Nowe							
55	Świderek	uż.kopalne	14	1.500	101	nie zagospodarowana		
56	Turówka	uż.kopalne	170	10.000	675	nie zagospodarowana		
57	Żarnowo I	dz.pod usługi	582	10.200	15.000	nie zagospodarowana		
1	Białobrzegi	dz.zabudowana budynki i urządzenia	73/6	11.464	516 2.453.478,93	potrzeby szkół	czynsz za mieszka. 6.050	
2.	Jabłońskie	dz.zabudowana budynki i urządzenia	66/2	6.800	368 244.304,73	potrzeby szkół	czynsz za mieszka. 3.888	
3	Janówka	dz.zabudowana SP budynki urządzenia, dz.pod gimnazjum budynki i urządzenia	207 197,193/2	7.300 22.806	756 455.149,99 32.640 4.562.029,77	potrzeby szkół	1.940 5.124	
4	Kolnica	dz.zabudowana budynki i urządzenia	457	6.300	139 291.011,55	potrzeby szkół	czynsz za mieszka. 2.612	
5	Netta I	dz.zabudowana budynki i urządzenia	14/2	17.900	2.441 266.519,56	potrzeby szkół		
6	Rutki Nowe	dz.zabudowane budynek i urządzenia	54,159/3	8.900	3.382 1.169.065,48	potrzeby szkół	czynsz za mieszka. 11.050	
7.	Żarnowo II	dz.zabudowana budynki i urządzenia	162/3	15.200	2.130 502.559,21	potrzeby szkół		
						Razem	30.664	
1	Żarnowo II	dz.zab.GOK-u	60/4	5.329	7.935	potrzeby GOK-u		

2	Bór	dz.zab.swietlica	24/2	600	900	potrzeby GOK-u		
---	-----	------------------	------	-----	-----	----------------	--	--

7. Rolnictwo

Gmina Augustów jest gminą typowo rolniczą, z ukierunkowaniem działalności w większości na produkcję mleka, gdyż w chwili obecnej jest to najbardziej opłacalna ekonomicznie dziedzina. Mimo wysokich wymagań stawianych producentom, szczególnie w zakresie wymogów higieniczno-sanitarnych, rolnicy nadal zwiększają produkcję i modernizują swoje gospodarstwa. Istotnym faktem, mającym wpływ na rozwój tej gałęzi produkcji jest dostęp do środków unijnych, co w znacznym stopniu zwiększa możliwości inwestowania i zmniejsza koszty produkcji. Modernizacja budynków inwentarskich, budowa płyt gnojowych, zbiorników na gnojówkę i gnojowicę oraz wyposażenie gospodarstw w specjalistyczny sprzęt do produkcji zarówno mleka jak i pasz dla zwierząt w znacznym stopniu zostały sfinansowane ze środków Unii Europejskiej, dzięki czemu możliwe było w krótkim okresie czasu dostosowanie gospodarstw do wymogów i standardów unijnych.

Ukierunkowanie produkcji rolnej na hodowlę bydła i mleczarstwo spowodowało również zmiany w produkcji roślinnej. Obecnie struktura upraw dostosowana jest do produkcji zwierzęcej. Znacznie wzrósł areał upraw paszowych – kukurudza, użytki zielone – kosztem uprawy zbóż i okopowych.

Jednocześnie, taka sytuacja powoduje zmianę w strukturze wielkości gospodarstw rolnych. Jest coraz więcej gospodarstw o pow. ponad 20 ha, natomiast gospodarstwa małe, kilkuhektarowe, albo ulegają likwidacji, albo stanowią tylko źródło produkcji żywności na potrzeby własne, a główne środki na utrzymanie pozyskiwane są z działalności pozarolniczej i pracy najemnej.

W związku z w/w sytuacją mamy na terenie gminy coraz więcej gospodarstw agroturystycznych, chociaż obiektywnie trzeba przyznać, że położenie geograficzne gminy sprawia, że nakłady na taką działalność są wyższe niż na terenach bardziej atrakcyjnych turystycznie. Wzrasta też ilość małych zakładów handlowych i usługowych.

Podsumowując, w ostatnich latach wzrasta rozwarstwienie, jeśli chodzi o gospodarstwa rolne. Gospodarstwa wysokoprodukcyjne, towarowe, zwiększają swój areał i produkcję, natomiast gospodarstwa małe są likwidowane, bądź ich produkcja ogranicza się do zaspokojenia własnych potrzeb.

Wyszczególnienie Powierzchni gosp	Jedn	2002r.
Do 2 ha	szt.	196
Od 2 do 5 ha	szt.	164
Od 5 do 10 ha	szt.	307
Powyżej 10 ha		
Od 10 do 20 ha	szt.	463
Od 20 do 50 ha	szt.	204
Od 50 do 100 ha	szt.	22
Powyżej 100 ha	szt.	0
Ogółem	szt.	1356

Powierzchnia użytków rolnych	Jedn. miary	2006
- grunty orne	ha	11.116,62
- łąki trwałe	ha	4635,55
- pastwiska	ha	1471,93
- lasy	ha	974,26
- pozostałe	ha	882,96
R A Z E M.	ha	19.081,32

Struktura zasiewów

Powierzchnia zasiewów	Jedn. Miary	2006
- zboża	Ha	7.521,55
- ziemniaki	ha	636,14
- rośliny przemysłowe	Ha	179,18
- pozostałe	ha	2.274,11
		2006
Pogłowie zwierząt	Jedn. Miary	
- bydło ogółem	szt.	14.537
W tym krowy	szt.	7.007
- trzoda chlewna	szt.	10.322
W tym lochy	szt.	884
- owce	szt.	451

8 . Pozarolnicza działalność gospodarcza

Poza rolnictwem indywidualnym, duża część aktywnych zawodowo mieszkańców pracuje w pobliskim Augustowie oraz prowadzi działalność gospodarczą na własny rachunek .

Dużą grupę ludności stanowią bezrobotni ok. 15% ludności .

Do końca roku 2007 zarejestrowano 424 podmioty gospodarcze, zajmujące się między innymi usługami transportowymi 16, sklepy spożywczo- przemysłowe 17, usługi weterynaryjne 4, usługi leśne 7, skup mleka od rolników indywidualnych 5, 2 tartaki, 3 ośrodki zdrowia oraz wiele innych wpisów w pojedynczych branżach.

Powstanie nowych sklepów spożywczo-przemysłowych w różnych wsiach zapewniło lepszą obsługę klientów, a szczególnie tam, gdzie wcześniej nie było placówek handlowych. Na terenie gminy zarejestrowane są placówki gastronomiczne: Zajazd Żarnówka oraz Zajazd „Stary Młyn” w Białobrzegach.

Największą popularnością w ewidencji cieszą się wpisy w zakresie stałego transportu usługowego, działalności jednoosobowych podmiotów gospodarczych prowadzących działalność na rzecz jednego podmiotu, produkcja oraz naprawa łodzi wycieczkowych i sportowych .

Na terenie gminy działają następujące zakłady: „Młynex” w Mazurkach, „BALT-YACHT” w Żarnowie, Rękodzieło Ludowe w Żarnowie, Mieszalnia Pasz w Netta II, 2 tartaki w Żarnowie. Powstające zakłady zatrudniają pracowników w ilości od 10 do ok.200 osób. .

III ZADANIA POLEGAJĄCE NA POPRAWIE SYTUACJI GMINY AUGUSTÓW

1. Analiza uwarunkowań zewnętrznego rozwoju gminy .

1. Ogólna charakterystyka					
Szanse	Ocena	Trend	Zagrożenia	Ocena	trend
1. Walory Kanału Augustowskiego	5				
2. Położenie na międzynarodowym szlaku drogowym	4				

2. Położenie komunikacyjne					
Szanse	Ocena	Trend	Zagrożenia i słabe strony	Ocena	trend
1. Bliskie położenie wokół miasta uzdrowskiego – Augustów	5	→	1. Niski standard dróg	5	↓
2. Planowany przebieg Via Baltica	4				

3. Potencjał demograficzny					
Szanse	Ocena	Trend	Zagrożenia	Ocena	Trend
1. Duże zasoby ludności w wieku produkcyjnym	5	→	1. Nieskuteczne formy przeciwdziałania bezrobociu	4	→
2. Możliwość osadnictwa z dużych aglomeracji miejskich	2				

4. Środowisko przyrodnicze					
Szanse	Ocena	Trend	Zagrożenia	Ocena	Trend
1. Gmina o jednym z najniższych zanieczyszczeń w kraju	5	→	1. Degradacja środowiska naturalnego .	3	→
2. Występowanie złóż borowiny .	5	→	2. Małą odporność lasów na choroby i szkodniki .	4	→
3. Większe możliwości rozwoju turystyki .	5		3. Brak dobrych połączeń drogowych z dużymi aglomeracjami,	4	↓
4. Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków	5		4. Powolny proces budowy kanalizacji i przydomowych oczyszczalni .	3	↓

2. Analiza uwarunkowań wewnętrznego rozwoju gminy

1. Infrastruktura społeczna					
Szanse	Ocena	Trend	Zagrożenia	Ocena	Trend
1. Dobrze rozwinięta sieć placówek oświatowych	5	→	1. Zubożenie społeczeństwa szczególnie rolników .	4	↑
2. Różnorodność religijna	3	→	2. Niedostateczne nakłady finansowe na ochronę zdrowia , sport i turystykę .	4	↑
3. Walory środowiska przyrodniczego i krajobrazowego	5	→	3. Niedostateczne wyposażenie szkół w obiekty sportowe i urządzenia sportowo-rekreacyjne.	3	↑
4. Dobra baza Gminnego Ośrodka Kultury i Gminnych Bibliotek Publicznych	5	→	4. Brak infrastruktury turystycznej .	4	↑
			5. Brak środków na promocję gminy.	4	↑

2. Infrastruktura techniczna					
Szanse	Ocena	Trend	Zagrożenia	Ocena	Trend
1. Dobrze rozwinięty układ sieci dróg	4	→	1. Zły stan techniczny dróg	4	↓
2. Wystarczająco rozwinięta sieć wodociągowa z możliwością dalszej rozbudowy.	5	→	2. Brak nakładów na reelektryfikację wsi	5	→
3. Dobrze rozwinięta sieć telekomunikacyjna .	5	→	3. Brak selektywnej zbiórki odpadów.	5	↑
			4. Zabudowa kolonijna	5	→
			5. Brak środków finansowych na szybką rozbudowę infrastruktury technicznej w szczególności dróg .	4	→

3. Rolnictwo					
Szanse	Ocena	Trend	Zagrożenia	Ocena	Trend
1. Duży udział trwałych użytków zielonych szansą rozwoju hodowli bydła .	4	↑	1. Spadek opłacalności produkcji rolnej.	5	↑

2. Możliwość rozwoju rolnictwa ekologicznego .	3	↑	2. Brak przemysłu przetwórczego produktów rolnych	5	↑
3. Brak zanieczyszczeń gleb .	4	↑	3. Niesprzyjające warunki klimatyczne	3	→
4. Rozwój agroturystyki	4	↑	4. Małe zaangażowanie rolników we wspólne wykorzystywanie sprzętu..	3	→
5. Dostosowanie kierunku i skali produkcji do grup obszarowych gospodarstw.	3	↑	5. Niskie wyposażenie w sieć kanalizacyjną i oczyszczanie ścieków i braku rozwoju tej dziedziny .	5	↑
7. Współdziałanie rolników w budowę infrastruktury wiejskiej .	4	↑			

4. Pozarolnicza działalność gospodarcza					
Szanse	ocena	Trend	Zagrożenia	Ocena	Trend
1. Wzrastająca liczba podmiotów gospodarczych sektora prywatnego	4	→	1. Niedostateczny system wspierania przedsiębiorczości	4	→
2. Odpowiedni potencjał siły roboczej.	5	→	2. Brak większego zainteresowania kapitału lokowaniem inwestycji .	5	→
			3. Brak wyznaczonych terenów dla rozwoju przedsiębiorczości .	4	↓

Siła oddziaływania zagrożenia lub szansy:

1 – bardzo mała, 2 – mała, 3 – przeciętna, 4 – duża, 5 – bardzo duża

Trend: wzrost ↑, stabilizacja →, regres ↓.

3. CELE NADRZĘDNE

1. Rozwój gospodarczy i społeczny Gminy Augustów ;
2. Poprawa warunków życia mieszkańców gminy poprzez :
  - a/ stworzenie możliwości lepszego zaspokajania potrzeb materialnych , duchowych i kulturalnych ;
  - b/ wzmocnienie więzi społecznej wśród mieszkańców ;
  - c/ zmniejszenie bezrobocia na terenie gminy ;
  - d/ utrzymanie czystego środowiska i estetyki otoczenia .

3. Główne cele strategiczne

Gmina Augustów obszarem:

- I/ rozwoju infrastruktury społecznej i edukacji, stosownej do potrzeb i aspiracji mieszkańców, z poszanowaniem odrębności narodowych, kulturowych i religijnych;
- II/ rozwoju infrastruktury technicznej uwzględniającej wartości środowiska naturalnego;
- III/ unowocześniania rolnictwa w dostosowaniu do specyfiki przestrzeni produkcyjnej;
- IV/ ochrony, wzbogacania oraz racjonalnego wykorzystania walorów środowiska przyrodniczego i kulturowego dla rozwoju turystyki i wypoczynku.

4. Cele i zadania pośrednie

- I.1 Poprawa bazy oświatowej.
- I.2 Poprawa wyposażenia szkół i gimnazjum.
- I.3 Podnoszenie poziomu edukacji.
- I.4 Poprawa bazy lokalowej placówek kultury.
- I.5 Poprawa warunków pracy.
- I.6 Rozwój gminy w dziedzinie kultury.
- I.7 Zaspokajanie potrzeb mieszkańców w zakresie pomocy społecznej i ochrony zdrowia.
- II.8 Polepszenie komunikacji między miejscowościami.
- II.9 Zaopatrzenie obszarów wiejskich w wodę.
- II.10 Uzbrojenie techniczne terenów atrakcyjnych turystycznie.
- II.11 Poprawa gospodarki ściekowej.
- II.12 Bezpieczeństwo obywateli.
- II.13 Modernizacja i rozbudowa systemu energetycznego.
- III.14 Poprawa rolniczej przestrzeni produkcyjnej.
- III.15 Wykorzystanie walorów środowiska naturalnego do rozwoju i promocji „zdrowej żywności”.
- III.16 Poszukiwanie partnerów zagranicznych do pozyskiwania środków pomocowych z funduszy UE.
- III.17 Zwiększenie konkurencyjności

Teren gminy praktycznie został zwodociągowany, jedynie pojedyncze gospodarstwa rolne położone na koloniach nie są podłączone do sieci wodociągowej

W zakresie kanalizacji potrzeby są ogromne, obecnie jedynie we wsi Mazurki wybudowano 24 oczyszczalnie przydomowe, 81 przykanalików podłączono we wsi Białobrzegi ze zrzutem ścieków do oczyszczalni w Augustowie. Obecnie przygotowywana jest koncepcja skanalizowania wsi Janówka i Topiłówka.

W zakresie modernizacji oświetlenia ulicznego należy wymienić oprawy lamp ulicznych na oprawy energooszczędne oraz wymienić urządzenia sterujące włączeniem i wyłączeniem oświetlenia. Gmina ponosi koszty oświetlenia ulicznego od urządzeń znajdujących się w pasie drogowym dróg występujących na terenie gminy Augustów..

Kontynuacja utwardzania nawierzchniowego dróg jest jednym z najważniejszych zadań stojących przed Gminą. Przy planowaniu należy brać pod uwagę drogi, które poprawią komunikację, są niezbędne z uwagi na dowożenie dzieci oraz wynikają z miejscowych potrzeb.

Cele związane z rolnictwem

- zwiększenie efektywności i opłacalności produkcji rolnej .

Podstawowymi celami w rolnictwie są:

- zwiększenie produktywności ;

- ustabilizowanie rynku produktów rolnych ;
  - zabezpieczenie dochodowości gospodarstw rolnych ;
  - zagwarantowanie podaży produktów rolniczych ;
  - zabezpieczenie rozsądnego poziomu cen płaconych przez konsumentów .
- Szansami dla polskiego rolnictwa będzie :
- wyższa efektywność gospodarowania ;
  - dopływ nowych technologii dla rolnictwa ;
  - szansa dla zdrowej żywności z Polski .

Cele związane z działalnością gospodarczą i rolnictwem:

1. Stworzenie całorocznej bazy noclegowej ;
2. Stworzenie bazy agroturystycznej na ok. 200 miejsc ;
3. Zorganizowanie tras turystycznych przebiegających przez Gminę .
  - zorganizowanie ścieżek rowerowych ;
  - zorganizowanie dwóch tras turystyki pieszej
  - zorganizowanie turystyki konnej / jeździeckiej /

W tym celu :

- rozbudowa baz rekreacyjno sportowych,
4. Stworzenie sieci punktów gastronomicznych .
  5. Stworzenie warunków rozwoju drobnej wytwórczości .

Rozwój działalności gospodarczej i turystyki będzie możliwy poprzez stworzenie bodźców ekonomicznych, ulg i preferencji w zakresie finansowania przedsięwzięć / udzielanie informacji o dotacjach i niskoprocentowych kredytach / .

W naszej gminie istnieje wiele różnorodnych niezaspokojonych dotąd potrzeb społecznych, gospodarczych, infrastrukturalnych, ekologicznych. Jednak ze względu na ograniczone środki finansowe będziemy dążyć do pozyskiwania ich z zewnątrz i w miarę przyszłych możliwości realizować główne cele strategiczne czyli zadania najpilniejsze.

IV. REALIZACJA ZADAŃ I PROJEKTÓW

Podział na projekty i zadania inwestycyjne odzwierciedlają Załączniki Nr do Strategii. Zadania zostały zaplanowane w układzie do realizacji na lata 1999-2015 jako cele strategiczne Gminy Augustów, jak też w rozbiciu na konkretne zadania inwestycyjne podlegające planowaniu średniookresowemu. Zadania inwestycyjne zostały wybrane w drodze konsultacji społecznej z mieszkańcami Gminy, organizowane były zebrania wiejskie, debaty, a także obrady Rady Gminy w celu wyłonienia inwestycji. Kolejność realizacji zadań została nadana przez Radę Gminy Augustów w trybie głosowania i przyjęta uchwałami. Harmonogram realizacji zadań określa Załącznik: Plan Finansowy na lata 2004-2006. Wszystkie projekty zapisane w Strategii są zgodne z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Augustów. Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu oraz nakłady do poniesienia przedstawiają Załączniki Nr do Strategii.

V. POWIĄZANIE PROJEKTÓW Z INNYMI DZIAŁANAMI REALIZOWANYMI NA TERENIE GMINY.

Projekty wpisane do Strategii Rozwoju Gminy Augustów 1999-2015 uzupełniają się wzajemnie. Budowa, modernizacja drogi przyczynia się do polepszenia komunikacji nie tylko dla mieszkańców ale przede wszystkim zmniejsza czas przejazdu i bezpieczeństwo dzieci i młodzieży dowożonej do szkół położonych na terenie Gminy. Budowa, modernizacja wodociągów powoduje polepszenie standardu życia mieszkańców, ale także wpływa na zmniejszenie kosztów związanych z prowadzeniem gospodarstwa rolnego i przyczynia się do wzrostu dochodowości gospodarstw rolnych, wpływa też na tworzenie miejsc pracy. Realizacja projektów związanych z ochroną środowiska i turystyki przyczynia się do tworzenia nowych miejsc pracy związanych z agroturystyką. Generalnie prawdziwe jest twierdzenie, iż na terenach, gdzie buduje się drogi, wodociągi, kanalizacje oraz stwarza się możliwości inwestowania, łatwiej rozwija się przedsiębiorczość i tworzone są nowe miejsca pracy.

VI. OCZEKIWANE WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘĆ PLANU ROZWOJU LOKALNEGO

Wskaźniki osiągnięć są liczbowymi miernikami, za pomocą których można skontrolować, czy podjęte działania, otrzymane rezultaty i osiągnięte cele są zgodne z przyjętymi założeniami.

Miernikami osiągnięć są następujące wskaźniki:

- infrastruktura drogowa
  - skrócenie czasu podróży
  - zwiększenie dostępności usługi transportowej
  - zwiększenie nośności dróg
- zaopatrzenie w wodę
  - zwiększenie ilości dostarczanej wody
  - zwiększenie ilości gospodarstw domowych podłączonych do sieci wodociągowej
  - podniesienie jakości wody pitnej dostarczanej dziennie dla mieszkańców
- gospodarka ściekowa
  - podłączenie mieszkańców do sieci kanalizacyjnej
  - redukcja ilości nieoczyszczonych ścieków zrzucanych do szamb
  - rozbudowa sieci kanalizacyjnej,
  - budowa przydomowych oczyszczalni ścieków
- infrastruktura turystyczna
  - wzrost liczby miejsc noclegowych
  - zwiększenie liczby turystów odwiedzających gminę
  - utworzenie nowych miejsc pracy związanych z obsługą ruchu turystycznego
- ochrona powietrza
  - zmniejszenie ilości emitowanych zanieczyszczeń do atmosfery

VII PLAN FINANSOWY NA LATA 2007-2013

Lp.	Program inwestycyjny. Zadania inwestycyjne.	Jednostka organizacyjna realizująca program-zadanie	Okres realizacji	Łączne nakłady finansowe	w tym Środki Własne Budżetu	Środki z własn. Fund. Celow.	Budżet państwa	Środki z budżetu MEN i S	Dotacje z innych jst	Kredyty i Pożyczki	Inne środki /np. part. Innych jednost. AR i MR, UE, EFRR	Inne
I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	XIII
1.	Budowa sieci szerokopasmowego dostępu do Internetu dla potrzeb Gmin Bargłów Kościelny, Augustów, Nowinka, Lipsk, Sztabin	Urząd Gminy	2009 2013									
2.	Przebudowa dróg w Gminie Augustów -etap I (Przebudowa drogi gminnej nr 102635B Turówka-Żarnowo III-Żarnowo I)	Urząd Gminy	2005- 2009	4.728.160	1.923.692						2.800.468	

3.	Przebudowa dróg w Gminie Augustów - etap II i III	Urząd Gminy	2007-2010	8.404.795	3.361.918						5.042.877	
4.	Zagospodarowanie przestrzeni publicznej przy Centrum Kultury Gminy Augustów	GOK	2008-2010	766.000	295.100						470.900	
5.	Dać szansę przedszkolakom w Gminie Augustów	ZOESz	2009-2010	530.460,52	10.615,87						519.844,65	
6.	W TROSCE O NASZE JUTRO Zajęcia wyrównawcze i pozalekcyjne dla uczniów	ZOESz	2008-2010	526.933	79.040						447.893	

7.	Budowa kanalizacji sanitarnej grawitacyjno-tłocznej w miejscowości: Janówka	Urząd Gminy	2010-2011	3.491.241	909.501				2.581.740			
8.	Budowa kanalizacji sanitarnej grawitacyjno-tłocznej w miejscowości: Topiłówka, Mazurki, Jabłońskie	Urząd Gminy	2011-2013	15.084.000	3.771.001				11.312.999			
9.	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków w miejscowości: Pruska Wielka, Pruska Mała, Grabowo, Biernatki	Urząd Gminy	2011-2013	1.220.000	305.001				914.999			
10.	Szlak wodny Króla Stefana Batorego	Urząd Gminy	2009-2011	5.000.000	750.000						4.250.000	

	Wisła-Kanał Żerański-Zalew Zegrzyński- Narew-Biebrza –Kanał Augustowski(N IEMEN)- budowa szlaków turystycznych w Gminie Augustów											
11.	Przebudowa drogi gminnej Nr 102638B Żarnowo II – Netta II	Urząd Gminy	2007- 2010	951.937,89	475.990,89		475.947					
12.	Przebudowa drogi powiatowej Nr 1196B przez wieś Jeziorki	Powiat Augustowski	2009	1.000.000	350.000							
13.	Przebudowa drogi powiatowej Nr 1187B Jabłońskie- Topiłówka – Mazurki	Powiat Augustowski	2010- 2013	3.960.000	1.000.000							

14.	Przebudowa drogi powiatowej Nr 1188B Jeziorki-Biernatki-Mazurki	Powiat Augustowski	2010-2013	2.980.800	745.200							
15.	Przebudowa drogi powiatowej Nr 1219B Białobrzegi - Gliniski	Powiat Augustowski	2012-2015									
16.	Termomodernizacja budynków szkół w Jabłońskich, Kolnicy, Netcie Żarnowie w Gminie Augustów	Urząd Gminy i Zespół Obsługi Ekonomiczn. Szkół Gminy Augustów	2008-2011	934.001	467.001						467.000	
17.	Podniesienie wydajności urządzeń uzdatniających wodę na ujęciu Janówka i Grabowo	Urząd Gminy	2010-2011	1.171.321	550.521						620.800	

18.	Odnowa miejscowości Janówka -budowa wielofunkcyjnego boiska sportowego w Janówce	Urząd Gminy	2010	385.000	192.500			192.500				
19.	Odnowa miejscowości Białobrzegi – budowa wielofunkcyjnego boiska sportowego o sztucznej nawierzchni w Białobrzegach	Urząd Gminy	2011	361.641	169.972						191.669	
20.	Odnowa miejscowości Netta Pierwsza- budowa boiska sportowego	Urząd Gminy	2012	304.494	143.113						161.381	

21.	Zintegrowany projekt ochrony przyrody na obszarach chronionych Pojezierza Suwalsko-Augustowskiego poprzez zakup sprzętu ratowniczego	Urząd Gminy	2010-2011	1 283 030,84	192 454,63						1 090 576,21	
22.	Odnowa miejscowości Netta Folwark – remont świetlicy wiejskiej w Necie Folwark	Gminny Ośrodek Kultury	2010	116.432	66.432						50.000	
23.	Odnowa miejscowości Rutki Nowe - budowa chodnika dla pieszych we wsi Rutki Nowe	Urząd Gminy	2013	793.000								

27.	Rewitalizacja miejscowości Rutki Stare i Rutki Nowe w Gminie Augustów	Gmina Augustów	2012	280.000	42.000						238.000	
------------	--	-----------------------	-------------	----------------	---------------	--	--	--	--	--	----------------	--

VIII. SYSTEM WDRAŻANIA

Gmina realizuje zadania inwestycyjne nałożone „Strategią Rozwoju Gminy Augustów na lata 1999-2015”. Wdrażanie projektów przewidzianych do realizacji w ramach funduszy Strukturalnych UE odbywać się będzie na podstawie wymogów konkretnych programów operacyjnych. Przygotowanie projektów budowlanych i dokumentacji technicznej wymagane polskim prawem a także techniczne wykonanie i nadzór inwestycji dokonywane jest przez podmioty zewnętrzne wyłaniane w trybie zamówień publicznych. Pozostałe elementy dotyczące wykonania inwestycji realizowane są przez Gminę Augustów.

IX. SPOSOBY MONITOROWANIA, OCENY I KOMUNIKACJI SPOŁECZNEJ

1. System monitorowania oraz oceny planu rozwoju lokalnego

Obowiązek monitorowania wydatków i efektów rzeczowych wdrażania programów operacyjnych został nałożony przez Unię Europejską na państwa członkowskie, w celu racjonalnego, sprawnego i efektywnego wykorzystania środków strukturalnych. Monitorowanie jest to proces systematycznego zbierania, raportowania i interpretowania danych opisujących postęp i efekty programu (wskaźniki). Monitoring spełnia między innymi rolę systemu wczesnego ostrzegania o ewentualnych nieprawidłowościach.

W monitorowaniu biorą udział wszystkie podmioty zaangażowane we wdrażanie programu tzn. Instytucja Płatnicza, Komitet Monitorujący, Instytucja Zarządzająca, Podkomitety Monitorujące Komponenty Regionalne, Instytucja Pośrednicząca a także Instytucja Wdrażająca i **Projektodawca**.

W przypadku przystępowania **Gminy Augustów** do Funduszy Strukturalnych występuje ona, jako **Beneficjent** (Projektodawca).

W procesie monitorowania realizacji projektów, realizowanych z dofinansowaniem Funduszy Strukturalnych Unii Europejskiej zadaniem Gminy Augustów będzie monitorowanie wdrażania danego projektu, w tym przygotowanie okresowo, rocznie i na zakończenie raportu monitoringowego z realizacji projektu i przedłożenie go Instytucji Pośredniczącej lub Wdrażającej.

W zależności od charakteru dostarczanych danych, prowadzony będzie **monitoring rzeczowy i finansowy**.

Monitoring rzeczowy

Monitoring rzeczowy dostarczy danych obrazujących postęp we wdrażaniu programu oraz umożliwiających ocenę jego wykonania w odniesieniu do celów ustalonych w konkretnym programie operacyjnym. Monitoring rzeczowy został podzielony, zgodnie z wytycznymi Komisji Europejskiej na trzy kategorie:

a) Wskaźniki produktu

Odnoszą się one do rzeczowych efektów działalności. Liczone są w jednostkach materialnych, np. długość nowo budowanych dróg; liczba budynków poddanych renowacji; ilość firm, które otrzymały pomoc, itp.

b) Wskaźniki rezultatu

Odpowiadają one bezpośrednim i natychmiastowym efektem wynikającym z wdrożenia programu. Takie mierniki mogą przybierać formę wskaźników materialnych (skrócenie czasu podróży, liczba mieszkańców objętych selektywną zbiórką odpadów, liczba wypadków drogowych, itp.) lub finansowych (zwiększenie sprzedaży eksportowej firm objętych danym działaniem, zmniejszenie nakładów na bieżące remonty nawierzchni, itp.)

c) Wskaźniki oddziaływania

Obrazują one konsekwencje danego programu wykraczające poza natychmiastowe efekty dla bezpośrednich beneficjentów. Oddziaływanie może odnosić się do efektów związanych bezpośrednio z podjętym działaniem, chociaż pojawiających się po pewnym czasie (**oddziaływanie bezpośrednie**), jak i do efektów długookresowych, oddziałujących na szerszą populację i pośrednio tylko wynikających ze zrealizowanego działania (**oddziaływanie pośrednie**). Przykładowe wskaźniki oddziaływania to liczba innowacji wprowadzonych przez wsparte firmy w czasie 18 miesięcy po zakończeniu projektu (oddziaływanie bezpośrednie), czy wskaźnik zatrudnienia 24 miesiące od zakończenia realizacji programu (oddziaływanie pośrednie).

Monitoring finansowy

Monitoring finansowy dostarczy danych dotyczących finansowych aspektów realizacji programu, będących podstawą do oceny sprawności wydatkowania przeznaczonych na niego środków. Monitoring finansowy odbywać się będzie w oparciu o raporty – okresowe, roczne oraz końcowe obejmujące projekt. Dane zawarte w tych raportach, obejmą wysokość wkładu finansowego pochodzącego ze środków publicznych (wydatki poniesione w okresie objętym raportem, wydatki poniesione od początku realizacji zadania, stopień realizacji zadania %).

Wskaźniki określone i zdefiniowane dla konkretnych programów operacyjnych mierzone będą cyklicznie. Częstotliwość pomiaru, wskaźników będzie różna w zależności od kategorii wskaźnika i od poziomu w strukturze wdrażania. Bazowym okresem, wobec którego porównywane będą zmiany wskaźników jest rok (lub jego ostatni kwartał) poprzedzający rok, w którym rozpoczęto wdrażanie programu.

Częstotliwość pomiaru w zależności od kategorii wskaźników i przedmiotu raportowania przedstawia poniższa tabela:

	Wskaźniki produktu	Wskaźniki rezultatu	Wskaźniki oddziaływania
Projekt	okresowo (co najmniej raz na kwartał)	co 6 miesięcy lub po zakończeniu projektu	corocznie lub po zakończeniu projektu

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: Wskaźniki dla procedur monitoringu i ewaluacji.

Należy się liczyć z trudnościami w pozyskaniu wartości bazowych dla szeregu wskaźników.

2. Współpraca pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym i organizacjami pozarządowymi, public relations planu rozwoju lokalnego.

Dokument „Strategia Rozwoju Gminy Augustów na lata 1999-2015” został opracowany z udziałem czynnika społecznego. Organizowane były zebrania sołeckie, posiedzenia Rady Gminy Augustów, w celu przedyskutowania i nakreślenia misji Gminy, jej celów strategicznych i szczegółowych. Ponadto, wynikające ze zmieniających się uwarunkowań społeczno-politycznych a co za tym idzie nowe możliwości zwłaszcza w finansowaniu inwestycji infrastrukturalnych, pociągają za sobą konieczność wprowadzenia pewnych modyfikacji i uzupełnień Strategii. Dokonywane są one w tym samym trybie jak cała Strategia, tzn. przy udziale partnerów społecznych, sektora prywatnego i organizacji pozarządowych. Wszyscy partnerzy społeczni i gospodarczy są na bieżąco informowani o pozyskiwanej pomocy z funduszy strukturalnych a także jej efektach.

Działania promocyjne i informacyjne mają na celu przede wszystkim informowanie potencjalnych i aktualnych beneficjentów o możliwościach korzystania ze wsparcia na realizację projektów w ramach regionalnych programów operacyjnych, jak również informowania opinii publicznej o zasięgu i rozmiarze wsparcia wspólnotowego dla poszczególnych projektów oraz rezultatach tych działań.

Gmina Augustów zaangażowana we wdrażanie programów operacyjnych wyznaczy osobę odpowiedzialną za działania informacyjne i promocję, a także wskazane zostaną imiennie osoby udzielające wszelkich informacji o wdrażaniu programów operacyjnych, w ramach kompetencji poszczególnych instytucji. Informacja o możliwościach kontaktu z tymi osobami będzie zamieszczana w materiałach informacyjnych i promocyjnych.

Gmina Augustów zaangażowana we wdrażanie programów operacyjnych będzie regularnie przekazywała informacje o realizowanych działaniach informacyjnych i promocyjnych mieszkańcom gminy, partnerom społecznym, sektorowi prywatnemu.

Gmina Augustów przyjmie obowiązki dotyczące informowania i promocji projektów wspartych środkami funduszy strukturalnych a także zastosuje odpowiednie środki informowania i promocji w zależności od charakteru realizowanego projektu. Instrumentami tymi są:

- dyplomy, certyfikaty;
- tablice reklamowe (billboardy);
- stałe tablice pamiątkowe;
- umieszczanie logo UE i logo programu operacyjnego na wszystkich dokumentach związanych z realizacją projektów.

Zapisy dotyczące stosowanych środków informacyjnych i promocyjnych przez beneficjenta będą elementem umowy dofinansowania ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz Europejskiego Funduszu Społecznego na realizację projektu, na mocy której projektodawca uzyska dofinansowanie ze środków funduszy strukturalnych.

PROGRAM ROZWOJU EDUKACJI W GMINIE AUGUSTÓW NA LATA 2008-2013

I. Wprowadzenie

Przemiany społeczno-ekonomiczne, które miały miejsce w naszym kraju w ostatnich latach pogłębiły różnice występujące między miastem a wsią. Na obszarze Gminy Augustów kumuluje się szereg zjawisk ograniczających rozwój jej mieszkańców, w tym ciągle jeszcze niezadowolający poziom wykształcenia, niedostosowanie posiadanego przygotowania zawodowego do potrzeb występujących w naszym regionie, niższe aspiracje życiowe, trudniejszy dostęp do rynku pracy, a także niższy standard życia mieszkańców wsi.

Aktualne uwarunkowania powodują, że procesy decydujące o rozwoju społeczno-gospodarczym mają tendencję do koncentrowania się w ośrodkach silniej zurbanizowanych, gdzie nie występują bariery dostępu do infrastruktury i gdzie wysoko wykwalifikowani pracownicy mają do niej powszechny dostęp i mogą z niej efektywnie korzystać. Zależności te decydują o tym, że tereny wiejskie mają gorsze perspektywy rozwojowe niż ośrodki miejskie.

Na gorszy start i mniejsze szanse edukacyjne dzieci z terenu Gminy Augustów wpływa szereg barier związanych z funkcjonowaniem systemu oświatowego na wsi:

- ograniczenie dostępu do poradnictwa wspomagającego rozwój zdrowotny i edukacyjny najmłodszych dzieci,
- ograniczenie dostępu do wychowania przedszkolnego,
- ograniczenie dostępu do internetu,
- mniejsze możliwości kształcenia ustawicznego dorosłych,
- bariery związane z sytuacją materialną rodzin wiejskich oraz ich aspiracjami edukacyjnymi.

Również infrastruktura edukacyjna, społeczna, teleinformatyczna i kulturalna na terenie gminy wymaga nakładów inwestycyjnych.

Celem programu rozwoju edukacji w Gminie Augustów na lata 2008-2013 jest eliminowanie barier w dostępie ludności wiejskiej do pełnej oferty edukacyjnej, kulturalnej, informacyjnej i sportowej, co w przyszłości powinno zmniejszyć różnice między miastem a wsią, oraz ukształtowanie społeczeństwa otwartego na nieustanny rozwój i podnoszenie kwalifikacji.

II. Diagnoza stanu obecnego.

Niski poziom kwalifikacji zawodowych osób zamieszkujących tereny wiejskie wraz z niskim rozwojem infrastrukturalnym polskiej wsi znacznie utrudnia procesy reorganizacyjne tego sektora gospodarki. W porównaniu z innymi państwami UE Polska charakteryzuje się najwyższym udziałem ludności pracującej w rolnictwie. W 2002 r. (według danych Narodowego Spisu Powszechnego) w rolnictwie pracowało 19% ogółu pracujących w Polsce, wytwarzając jedynie 3,1% wartości dodanej brutto. W 2005 r. wskaźniki te kształtowały się odpowiednio: 16% i 3,9%. W Gminie Augustów w 2005 roku na blisko 4 tysiące osób w wieku produkcyjnym tylko 268 (ok. 7%) było zatrudnionych poza rolnictwem. Dochody gospodarstw domowych rolników kształtują się na poziomie znacznie niższym w porównaniu z dochodami gospodarstw pracowniczych. Główną barierą dla dalszych, bardziej dynamicznych przekształceń na wsi wydaje się być trudna sytuacja na rynku pracy w kraju, która w połączeniu z relatywnie niskimi kwalifikacjami ludności rolniczej utrudnia jej podejmowanie zatrudnienia poza rolnictwem.

Istotnym czynnikiem różnicującym strukturę ludności według poziomu wykształcenia jest miejsce zamieszkania. Ludność zamieszkująca obszar Gminy Augustów charakteryzuje się niższym poziomem wykształcenia, niż ludność miast. Według danych zebranych podczas

Narodowego Spisu Powszechnego ludność zamieszkująca wieś najczęściej posiadała wykształcenie podstawowe i niższe. Wykształcenie mieszkańców Gminy Augustów w wieku powyżej 13 lat w porównaniu z resztą kraju przedstawiało się następująco:

Tabela nr 1							
Poziom wykształcenia mieszkańców Gminy Augustów w 2002 r							
	niższe niż podstawowe	podstawowe	zasadnicze zawodowe	średnie	politechniczne	wyższe	Razem
Liczba osób	217	2781	1228	960	97	138	5421
% w gminie	4,0	51,3	22,7	17,7	1,8	2,5	100
% w kraju	4,9	28,2	24,1	32,6		10,2	100

Sytuacja demograficzna

Liczbę dzieci urodzonych w latach 2001-2006 zamieszkałych na terenie Gminy Augustów przedstawia tabela nr 4. Analizując ilość potencjalnych kandydatów do poszczególnych szkół podstawowych wyciągamy następujące wnioski:

1. Ilość dzieci urodzonych w kolejnych latach nie wykazuje znacznego spadku, jednak jest niższa od liczebności roczników obecnie uczęszczających do szkoły.
2. W okresie 2008 – 2013 nastąpi znaczny spadek liczby uczniów w szkołach, w roku 2013 w szkołach podstawowych będzie o ponad 100 dzieci mniej, niż w roku 2006. Szczególnie niska liczba uczniów będzie w szkołach w Kolnicy i Jabłońskich, co będzie skutkowało znacznym wzrostem kosztów kształcenia jednego ucznia w tych szkołach. Koszty utrzymania ucznia w szkołach podstawowych w gminie w roku 2006 kształtowały się następująco:

Tabela nr 2 Koszty utrzymania ucznia w szkołach podstawowych w gminie w roku 2006

Szkoła	SP Białobrzegi	SP Jabłońskie	SP Janówka	SP Kolnica	SP Netta	SP Rutki	SP Żarnowo
Wydatki w zł	449 435	428 769	404 722	410 039	459 078	531 692	439 647
Liczba uczniów (kl I-VI)	95	75	125	61	77	58	95
Koszty utrzymania 1 ucznia w zł	4 731	5 717	3 238	67 22	5 962	9 167	4 628

Przy założeniu, że zrealizowane zostaną zadania określone w niniejszym programie przy utrzymaniu obecnej sieci szkół, szacuje się, że koszt utrzymania 1 dziecka w szkole podstawowej na terenie Gminy w roku 2013 przekroczy 9 tys. zł.

Tabela nr 3

Mocne i słabe strony rozwoju edukacji na obszarze jednostki samorządu terytorialnego	
Mocne strony	Słabe strony
1. Niezbyt liczebne klasy. 2. Dobre wyniki kształcenia potwierdzone wynikami egzaminów i sprawdzianów zewnętrznych.	1. Konieczność dowożenia uczniów do szkół. 2. Brak środków finansowych na remonty i dodatkowe zajęcia w szkołach.
Szanse i zagrożenia rozwoju edukacji na obszarze Gminy Augustów	
szanse	zagrożenia
1. Dobrze przygotowana, stabilna kadra pedagogiczna. 2. Zaangażowanie lokalnego środowiska w dziedzinie oświaty.	1. Wysokie koszty utrzymania szkół. 2. Ograniczenie dostępu do Internetu. 3. Bariery materialne rodzin wiejskich.

Tabela nr 4. Liczba dzieci urodzonych w latach 2001-2006 zamieszkałych na terenie Gminy

Rok urodzenia	SP Białobrzegi	SP Żarnowo	SP Janówka	SP Netta	SP Rutki	SP Jabłonskie	SP Kolnica	Razem
2001	16	9	16	8	14	12	3	78
2002	15	9	19	16	10	11	6	86
2003	9	9	16	14	12	12	7	79
2004	11	18	16	9	11	5	6	76
2005	10	20	21	9	9	7	9	85
2006	11	7	17	11	13	7	9	75
Razem	72	72	105	67	69	54	40	479

III. Cele gminnego programu rozwoju edukacji na lata 2007-2013

Cel strategiczny: **Rozwój edukacji na terenie Gminy Augustów -podniesienie jakości i poziomu wykształcenia mieszkańców.**

Celami operacyjnymi są:

- 1) wspieranie rozwoju najmłodszych dzieci,
- 2) upowszechnianie wychowania przedszkolnego,
- 3) poprawa jakości procesu kształcenia – podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności absolwentów szkół,
- 4) podniesienie kompetencji nauczycieli,
- 5) rozszerzenie oferty edukacyjnej dla osób dorosłych i wspieranie kształcenia ustawicznego – uczenie się przez całe życie,
- 6) zwiększenie dostępu do edukacji dla niepełnosprawnych mieszkańców wsi,
- 7) aktywizowanie środowisk wiejskich do podejmowania działań o charakterze edukacyjnym, społecznym i kulturalnym,
- 8) przygotowanie do funkcjonowania w gospodarce rynkowej,
- 9) dążenie do poprawy bazy szkolnej oraz jej efektywniejszego wykorzystania,
- 10) rozwój umiejętności wykorzystania komputera oraz internetu w życiu codziennym.

IV. Charakterystyka działań, odpowiedzialni za realizację, czas realizacji i źródła finansowania

Cel strategiczny osiągnięty zostanie przez następujące działania priorytetowe:

Priorytet 1

Eliminowanie barier utrudniających uczniom przechodzenie na wyższe poziomy edukacji

W ramach priorytetu 1 realizowane będą poniższe działania:

Nr działania	Działanie	Termin	Realizator, koordynator	Osoby, instytucje współpracujące	Planowane źródła finansowania
Działanie 1.1 Rozwój poradnictwa oraz alternatywnych form opieki nad dziećmi w wieku 3-5 lat.					
1.1.1	Rozwijanie poradnictwa, w tym rodzinnego, mającego na celu wspieranie rozwoju najmłodszych dzieci.	2008-2013	Gmina	Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Kuratorium Oświaty	PO KL, budżet gminy
1.1.2	Organizowanie klubów	2008-	ZOES	Kuratorium	PO KL,

	przedszkolaka i innych alternatywnych form wychowania przedszkolnego. - utrzymanie istniejących klubów w Netcie, Rutkach, Janówce i Żarnowie, - utworzenie klubu przedszkolaka w Białobrzegach	2013 2008-2013 2009	Gminy Augustów	Oświaty, Urząd Marszałkowski, PPPP	budżet gminy
Działanie 1.2 Program stypendialny dla uczniów.					
1.2.1	Wdrożenie programu pomocy stypendialnej o charakterze socjalnym oraz za wyniki w nauce i osiągnięcia sportowe.	2008-2013	Gmina, ZOES Gminy Augustów	GOPS, Rady rodziców	PO KL, MEN, budżet gminy
Działanie 1.3 Upowszechnienie różnych form pomocy psychologiczno- pedagogicznej, w tym poradnictwa zawodowego, dla uczniów					
1.3.1	Tworzenie w szkołach podstawowych i gimnazjach punktów konsultacyjnych w celu wspierania rodziców i ich dzieci oraz nauczycieli w zakresie pomocy psychologiczno- pedagogicznej.	2008-2013	ZOES Gminy Augustów, Dyrektorzy szkół	PPPP, rady rodziców	PO KL, budżet gminy
1.3.1	Rozwój poradnictwa zawodowego dla uczniów z gimnazjów.	2008-2013	Dyrektorzy gimnazjów	PPPP, rady rodziców	PO KL, MEN, Urząd Pracy
Działanie 1.4 Aktywizacja absolwentów szkół w zakresie poszukiwania pracy oraz stworzenie im warunków do przekwalifikowania się.					
1.4.1	Organizowanie spotkań informacyjnych z przedstawicielami urzędów pracy (uzyskanie informacji o funkcjonowaniu Urzędu, ofertach pracy, sposobach szukania pracy)	2008-2013	Dyrektorzy gimnazjów	Urząd Pracy	PO KL, MEN, Urząd Pracy

1.4.2	Nauczanie języka angielskiego od pierwszej klasy szkoły podst., nauczanie drugiego języka obcego od czwartej klasy szk. podst.	2008 - 2013	Dyrektorzy szkół		PO KL, budżet gminy
Działanie 1.5 Opracowywanie i wdrażanie programów edukacyjnych, kulturalnych i sportowych kierowanych do mieszkańców wsi i obszarów wiejskich realizowanych przez organizacje, o których mowa w art. 3 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie					
1.5.1	Organizacja różnych form doskonalenia nauczycieli szkół na obszarach wiejskich.	2008-2013	ZOES Gminy Augustów, Dyrektorzy szkół	Ośrodki doskonalenia nauczycieli	Środki MEN, budżet Gminy
1.5.2	Rozwijanie różnych form współpracy z rodzicami wszystkich uczniów, edukacja w zakresie kompetencji wychowawczych, angażowanie ich do aktywnych działań na rzecz szkoły oraz wspólne poszukiwanie nowych form udziału rodziców w życiu szkoły	2008-2013	Dyrektorzy szkół	Rady rodziców, organizacje społeczne	PO KL, Środki MEN, budżet Gminy
1.5.3	Popularyzacja i ochrona lokalnej kultury ludowej, w szczególności poprzez przekaz umiejętności i tradycji w formie warsztatów, plenerów, szkoleń, również w formie tzw. „szkół tradycji”; tworzenie kolekcji sztuki ludowej; organizację wystaw, konkursów, przeglądów i festiwali; podtrzymywanie i upowszechnianie lokalnej gwary.	2008-2013	Urząd Gminy, Gminne Centrum Kultury, Dyrektorzy szkół	Twórcy ludowi, zespoły artystyczne, stowarzyszenia	PO KL, Środki MEN, budżet Gminy
1.5.4	Rozwój i upowszechnienie sportu, w tym wśród dzieci i młodzieży: - kontynuacja	2008-2013	Urząd Gminy, SZS	Uczniowskie Kluby Sportowe	PO KL, Środki Min. Sportu, MEN, budżet

	współzawodnictwa sportowego uczniów, - budowa boisk sportowych w Netcie i Kolnicy	2009 2011			Gminy
Działanie 1.6 Tworzenie warunków do podejmowania przez uczniów nauki poza miejscem zamieszkania i eliminowanie barier dostępu do edukacji.					
1.6.1	Rozwijanie i usprawnianie systemu dowożenia uczniów z terenów wiejskich do szkół oraz innych placówek oświatowych, w tym również uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, z uwzględnieniem możliwości korzystania przez nich z zajęć pozalekcyjnych, poradni, bibliotek, itp.	2008- 2013	ZOES Gminy Augustów, dyrektorzy szkół	Urząd Gminy, firmy przewozowe	PO KL, Środki MEN, budżet Gminy
1.6.2	Tworzenie punktów wyrównywania braków w nauce oraz przygotowania do lekcji, jako formy pomocy uczniom poza siedzibą szkoły.	2008- 2013			

Priorytet 2

Optymalne wykorzystanie i wzmocnienie istniejącego potencjału szkoły i środowiska lokalnego

W ramach priorytetu 2 realizowane będą poniższe działania:

Działanie 2.1 Rozwój bazy dydaktycznej szkół i placówek					
2.1.1	Doposażenie szkolnych pracowni przedmiotowych	2008- 2013	ZOES Gminy Augustów, dyrektorzy szkół		regionalne programy operacyjne
2.1.2	Wyposażenie bibliotek szkolnych	2008- 2013	dyrektorzy szkół	ZOES Gminy Augustów,	PO KL
2.1.3	Rozbudowa bazy oświatowej: - termomodernizacja budynków		ZOES Gminy		PO KL, Środki

	szkolnych w Jabłońskich, Żarnowie, Netcie, Kolnicy, Janówce, Rutkach, - budowa ogrodzenia Gimnazjum w Janówce, - umożliwienie szerokopasmowego dostępu do Internetu we wszystkich szkołach, - budowa oczyszczalni ścieków przy szkołach w Netcie, Jabłońskich, Kolnicy, - modernizacja instalacji centralnego ogrzewania w budynkach szkół podstawowych w Kolnicy, Netcie, Janówce, Żarnowie - wymiana posadzek w pomieszczeniach szkół w Janówce, Kolnicy i Netcie, - poprawa wyposażenia szkół w sprzęt i pomoce naukowe.	2008-2013 2008 2010 2011 2010-12 2011-13 2008-2013	Augustów,		MEN, budżet Gminy, RPO
--	---	--	-----------	--	------------------------------

Działanie 2.2

Wykorzystanie bazy szkolnej do prowadzenia działalności oświatowej, kulturalnej, sportowej, informacyjnej oraz edukacji ekologicznej i edukacji zdrowotnej dla mieszkańców gminy.

2.2.1	Organizowanie w szkole zajęć pozalekcyjnych, kół zainteresowań, kursów, szkoleń, festynów, spotkań integrujących dzieci i rodziców itp.	2008-2013	dyrektorzy szkół	samorządy wiejskie, rady rodziców	PO KL, Środki MEN, budżet Gminy, RPO
2.2.2	Udostępnianie sal sportowych i boisk szkolnych mieszkańcom wsi. Udostępnianie bibliotek i czytelni szkolnych mieszkańcom wsi.	2008-2013	dyrektorzy szkół	samorządy wiejskie	PO KL, Środki MEN, budżet Gminy, RPO
2.2.3	Udostępnianie sal informatycznych mieszkańcom wsi.		dyrektorzy szkół	samorządy wiejskie	RPO

Priorytet 3

Poprawa dostępności do infrastruktury edukacyjnej, społecznej i kulturalnej

W ramach priorytetu 3 realizowane będą poniższe działania:

Działanie 3.1					
Wspieranie działań ułatwiających mieszkańcom wsi dostęp do dóbr kultury i dziedzictwa przyrodniczego.					
3.1.1	Wspieranie organizacji wyjazdów szkolnych do placówek kultury, miejsc pamięci, placówek sportowych oraz cennych przyrodniczo obszarów chronionych, ze szczególnym uwzględnieniem w tym zakresie potrzeb dzieci i młodzieży.	2008 - 2013	Dyrektorzy szkół		PO KL, Środki MEN, budżet Gminy, RPO
3.1.2	Upowszechnienie nauki języków obcych wśród dzieci i młodzieży. Nauczanie języka angielskiego od pierwszej klasy szkoły podst., nauczanie drugiego języka obcego od czwartej klasy szk. podst.	2008 - 2013	Dyrektorzy szkół		PO KL, Środki MEN, budżet Gminy, RPO
3.1.3	Organizowanie wypoczynku letniego dzieci i młodzieży z elementami edukacji nieformalnej.	2008 - 2013	Dyrektorzy szkół		PO KL, Środki MEN, budżet Gminy, RPO
Działanie 3.2 Wzmocnienie profilaktycznej opieki zdrowotnej nad uczniami.					
3.2.1	Stwarzanie warunków do sprawowania profilaktycznej opieki zdrowotnej nad uczniami.	2008 - 2013	Dyrektorzy szkół	Urząd Gminy	PO KL, Środki MEN, budżet Gminy, RPO
3.2.2	Prowadzenie zajęć z gimnastyki korekcyjnej we wszystkich szkołach	2008 - 2013	Dyrektorzy szkół	ZOES Gminy Augustów	PO KL, Środki MEN, budżet Gminy,